

Työkykyjohtamisen tukeminen Sote-alalla: Päivittäisiin työaikatietoihin perustuva resurssipalaute Sote-alalle

Työterveyslaitoksen rekisteritietoa ja kyselytutkimuksia yhdistäen selvitämme, miten sote-alan työaikojen ominaisuudet ja niihin liittyvä vuorosuunnittelu liittyvät vaihtuvuuteen ja sairauspoissaoloihin. Lisäksi tarjoamme näihin perustuen resurssipalautetta, joka tukee sote-alan työhyvinvointia, terveyttä ja johtamista.

Miksi tutkimus tehdään?

Päätavoitteena on tutkia, miten työaikojen ominaisuudet ja niihin liittyvä vuorosuunnittelu (esimerkiksi peräkkäiset työvuorot, vuorotoiveet tai yhteisöllinen vuorosuunnittelu) liittyvät organisaation sisäiseen ja ulkoiseen vaihtuvuuteen ja sairauspoissaoloihin sote-alalla. Nämä tiedot muodostavat ns. resurssipalautteen, jonka avulla on mahdollista edelleen tutkia sote-alan työhyvinvointia, terveyttä ja johtamista työaika-aineistoihin linkitettyjen kysely- ja terveystietojen avulla.

Annamme Sote-alan resurssipalautteen vuoden 2025 aikana hankkeeseen osallistuneille organisaatioille työyksikkö- (ja jopa työvuorolista-) tasolla vuosien 2023-2025 perusteella. Palaute auttaa työhyvinvoinnin johtamisessa. Se auttaa tunnistamaan yksiköitä ja työvuorolistoja, joissa on tarvetta edistää työaikojen kuormittavuuden hallintaa, palautumista ja resurssien järkevää kohdentamista. Resurssipalaute perustuu Työterveyslaitoksen Työaikojen liikennevalomalliin, joka on Työterveyslaitoksen antama vuorosuunnittelusuositus. Resurssipalaute mahdollistaa lisäksi työhyvinvointiin liittyvien kehittämishankkeiden tulosten seurannan. Erikseen sovittavien tutkimushankkeiden kautta resurssipalautteen tuloksia voidaan analysoida keskitetysti ja yhdistää myös Työterveyslaitoksen kyselyihin (esim. Mitä kuuluu?) ja valtakunnallisiin resurssipalautetuloksiin.

Tutkimuksen osalta on odotettavissa, että pystymme ymmärtämään aiempaa paremmin työaikakuormituksen roolia esim. vaihtuvuuden taustalla. Lisäksi sairauspoissaoloja koskeva tutkimus

25.04.2025.

tulee avaamaan käsitystä työaika kuormituksen mahdollisuuksista tukea työntekijöiden jaksamista ja palautumista. Huolimatta aiemmasta, pitkäjänteisestä Työterveyslaitoksen työaikatutkimuksesta ja mm. Työaikojen liikennevalomallista, tämä uusi tutkimus on tarpeellista ja lisää tietämystä sote-alalta etenkin hyvinvointialueiden muodostumisen jälkeisessä, uudessa vaiheessa.

Miten tutkimus tehdään?

Tutkimushanke hyödyntää Työajat kuntasektorilla -seurantatutkimusta 23 sairaanhoitopiiristä ja kaupungista vuodesta 2008 vuoden 2022 loppuun. Aineistoa on jatkettu uusien hyvinvointialueiden kanssa vuodesta 2023 alkaen. Kuntasektorin henkilöstön seurantatutkimukseen kuuluvista organisaatioista (17) on lisäksi käytettävissä kyselytietoja kahden vuoden välein ja olemme varanneet myös mahdollisuuden linkata tietoja Mitä Kuuluu?-kyselyyn, niiden organisaatioiden osalta, jotka ovat vastanneet siihen. Sekä Kuntasektorin että Mitä Kuuluu?-kyselyn vastaajilta on pyydetty lupa yhdistää vastauksia työaika-aineistoihin ja mm. kansallisiin rekisteritietoihin. Emme ole suoraan yhteydessä tutkittaviin, vaan hanke perustuu työnantajan työaikatietoihin (ns. rekisteritiedot) sekä jo kerättyihin kyselytietoihin, joiden yhteydessä on kysytty lupa tietojen yhdistämiseen.

Mitä tietoja kerätään?

Organisaatioiden työvuorot on suunniteltu erillisissä vuorosuunnitteluyksiköissä kolmen-kuuden viikon välein. Tätä tutkimusta varten yksiköt luokitellaan työntekijöiden yksilöllisten ominaisuuksien perusteella, kuten iän, sukupuolen, työsuhteen keston, sosiaali- ja terveydenhuoltosektorin (hyvinvointialueet tai kaupunkien sosiaali- ja terveydenhuoltoyksiköt) sekä yksikön työntekijämäärän mukaan.

Työvuorojen aloitus- ja loppumisaikatietojen perusteella työajat luokitellaan aikaisiksi aamuvuoroiksi, aamuvuoroiksi, iltavuoroiksi ja yövuoroiksi. Valitut vuosittaiset työaikojen ominaisuudet määritellään työaikojen pituuden, ajoituksen, palautumisen, sosiaalisten tekijöiden ja työajan hallinnan mukaan. Tässä tutkimuksessa käytettyjen työaikojen ominaisuuksien lista perustuu Työterveyslaitoksen Työaikojen liikennevalomalliin, joka on Työterveyslaitoksen antama vuorosuunnittelusuositus ja jota käytetään esimerkiksi Titania®-vuorosuunnitteluohjelmistossa, josta työaikatiedot saadaan.

Työterveyslaitos kerää tiedot hyvinvointialueiden työvuorosuunnitteluohjelmiston palveluntuottajan avulla niiltä hyvinvointialueilta, jotka ovat suostuneet mukaan hankkeeseen.

Kuka tekee tutkimuksen?

Työterveyslaitos toteuttaa tutkimuksen. Tietoja ei siirretä eikä jaeta muille toimijoille. Hyvinvointialueiden työvuorosuunnitteluohjelmiston palveluntuottajana toimii tietojen välittäjänä perustuen omiin sopimuksiinsa hyvinvointialueiden kanssa. Hyvinvointialueet saavat omaa tilannettaan kuvaavan palautteen, joka on hyvinvointialuekohtainen eikä sitä jaeta muille.

Milloin tutkimus tehdään?

Tämä hanke jatkuu vuoden 2025 loppuun asti, joten myöhempi tutkimus ja mahdollinen palautteiden antaminen vaatii lisärahoitusta. Tässä kuvattua aineiston keruuta ja tutkimusta jatketaan 2026 eteenpäin ja sille haetaan erillistä rahoitusta.

Kysyttävää? Ota
yhteyttä meihin!

Annina Ropponen
tutkimuksen vastuullinen johtaja
Työterveyslaitos
+358 30 474 2012
annina.ropponen@ttl.fi

Aki Koskinen
datamanageri
Työterveyslaitos
+358 30 474 2192
aki.koskinen@ttl.fi

Tutustu hankkeeseen osoitteessa: [ttl.fi/tutkimus/hankkeet/hankkeennimi-korjaa-osoite-tahan](https://www.ttl.fi/tutkimus/hankkeet/hankkeennimi-korjaa-osoite-tahan)

Lisätietoa tutkimukseen osallistumisesta ja tietosuojasta

Työterveyslaitos on suomalainen työhyvinvoinnin asiantuntija. Teemme paljon tieteellistä tutkimusta. Sinua koskevia tietoja käytetään tieteelliseen tutkimukseen nimeltä **"Työkykyjohtamisen tukeminen Sote-alalla: Päivittäisiin työaikatietoihin perustuva resurssipalaute Sote-alalle"**.

Tutkimukseen osallistuminen on sinulle täysin vapaaehtoista ja voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen. Voit myös perua osallistumisesi tutkimukseen, jolloin sinuun ei olla enää yhteydessä.

Jos keskeytät tai perut osallistumisesi tutkimukseen, käytämme siihen asti kerättyä tietoa tutkimuksessa. Jos haluat, että emme käytä tietojasi tutkimuksessa, voit **vastustaa** henkilötietojesi käsittelyä. Tämä tarkoittaa, että tietojasi ei enää käytetä tutkimuksessa, vaan ne siirretään pysyvään säilytykseen Työterveyslaitoksen arkistoon. Jo tehtyjä analyyseja ei kuitenkaan pystytä peruuttamaan.

Henkilötietojen käsittelyperuste ja siihen liittyvät oikeudet

Tässä tutkimuksessa käsitellään henkilötietoja. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus on tieteellinen tutkimus. Henkilötietojen käsittelyperuste on yleinen etu.

Sinulla on oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä eli pyytää, että henkilötietojasi ei käytetä tutkimuksessa. Tällöin henkilötiedot siirretään pois tutkimuskäytöstä pysyvään säilytykseen Työterveyslaitoksen arkistoon.

Sinulla on oikeus saada pääsy tietoihin ja tarkastaa itseäsi koskevat henkilötiedot sekä saada tiedoista jäljennös. Sinulla on oikeus pyytää tietojen oikaisemista. Sinulla on myös oikeus pyytää käsittelyn rajoittamista. Lisäksi sinulla on oikeus tehdä valitus henkilötietojen käsittelystä tietosuojan valvontaviranomaiselle.

Voimme toteuttaa oikeudet, jos meillä on tarpeeksi sellaista henkilötietoa, josta voimme tunnistaa sinut. Ota yhteyttä tietosuojavastaavaan, jos haluat käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiasi.

Lisätietoa tietosuojasta:

<https://www.ttl.fi/tietosuoja/tieteellisten-tutkimusten-ja-kehittamishankkeiden-rekisterien-tietosuoja>

Tietoja käsitellään turvallisesti

Käsitlemme tietojasi lainmukaisesti, turvallisesti ja luottamuksellisesti. Käytämme aineistoja vain tieteelliseen tutkimukseen.

Käytämme IT-palveluntarjoajia, jotka tarjoavat meille tekniset ratkaisut tietojen käsittelyä varten. Henkilötietoja käsitellään kullekin tiedolle soveltuvassa ja tietoturvalisessä IT-palvelussa.

Työterveyslaitoksella on sopimus kunkin IT-palveluntarjoajan kanssa ja henkilötietojen käsittelyn ehdoista ja vaatimuksista on sovittu. Saat halutessasi lisätietoa palveluntarjoajista tutkimuksen vastuuhenkilöltä tai tietosuojavastaavalta.

Tutkimustulosten raportointi

Teemme aineistosta tieteellisiä julkaisuja ja muita tutkimukseen liittyviä julkaisuja kuten tiedotteita. Voimme antaa raportin työstä tutkimuksen rahoittajalle ja työpaikalle.

Raportoimme tulokset siten, että yksittäisiä osallistujia ei ole mahdollista tunnistaa. Emme anna yksittäistä työntekijää koskevia tietoja työnantajalle.

Aineiston säilytys, luovutukset ja jatkokäyttö

Kansallisarkisto on määrännyt Työterveyslaitoksen tutkimusaineistot henkilötietoineen pysyvästi säilytettäväksi. Tämän vuoksi tutkimuksen päätyttyä säilytämme aineiston ja henkilötiedot pysyvästi Työterveyslaitoksen arkistossa.

On mahdollista, että aineistoa käytetään myöhemminkin tutkimukseen. Aineistoa voidaan luovuttaa myös muille tutkimusta tekeville tahoille lain sallimilla tavoilla. Jatkokäytöstä informoidaan tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan henkilökohtaisesti, Työterveyslaitoksen verkkosivuilla tai muiden tutkimusta tekevien tahojen kautta.

Ota yhteyttä tarvittaessa

Jos sinulla on kysymyksiä tai haluat käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiasi, ota yhteyttä tutkimuksen vastuuhenkilöön tai tietosuojavastaavaan. Annamme mielellämme lisätietoja:

Rekisterinpitäjä

Työterveyslaitos
PL 40
00032 Työterveyslaitos
p. 030 4741 (vaihde)

Tutkimuksen vastuuhenkilö

Annina Ropponen, tutkimusprofessori
PL 18
00032 Työterveyslaitos
p. 030 474 2012
annina.ropponen@ttl.fi

Työterveyslaitoksen tietosuojavastaava

p. 030 474 2429
tsv@ttl.fi
<https://www.ttl.fi/tietosuoja>